

Landsbygdspolitiskt program Vänsterpartiet Västra Götaland

Innehållsförteckning

En levande landsbygd.....	3
<i>Samhällets service.....</i>	<i>4</i>
Hälsa- och sjukvård.....	4
<i>Den nära vården.....</i>	<i>5</i>
<i>Sjukhus och akutsjukvård.....</i>	<i>5</i>
<i>Tillgänglighet och digital vård.....</i>	<i>5</i>
<i>Kompetensförsörjning av vårdpersonal.....</i>	<i>6</i>
Kollektivtrafik.....	7
<i>Tillgänglighet och digitalisering.....</i>	<i>7</i>
<i>Pendling.....</i>	<i>8</i>
Infrastruktur.....	8
<i>Järnvägar.....</i>	<i>9</i>
<i>Vattenvägar.....</i>	<i>9</i>
<i>Digital infrastruktur och beredskap.....</i>	<i>9</i>
Klimat och miljö.....	10
<i>Förnybar elproduktion.....</i>	<i>11</i>
<i>Gruvbrytning.....</i>	<i>12</i>
Kultur, utbildning och demokrati.....	12
<i>Utbildning, folkhögskolor och studieförbund.....</i>	<i>13</i>
<i>Demokratiska mötesplatser stärker landsbygden.....</i>	<i>14</i>
Ett hållbart näringsliv.....	14
<i>Cirkulär ekonomi.....</i>	<i>15</i>
<i>Gröna och blå näringar.....</i>	<i>15</i>
<i>En hållbar besöksnäring.....</i>	<i>16</i>
Samhällets beredskap.....	17
<i>Livsmedelsförsörjning.....</i>	<i>18</i>
<i>Vatten.....</i>	<i>18</i>
<i>Översvämningar och ras.....</i>	<i>19</i>
Om Vänsterpartiet Västra Götalands Landsbygdspolitiska program.....	20
Definitioner.....	20
Referenser och lästips.....	21

En levande landsbygd

Vänsterpartiet vill att landsbygden ska leva och att människor som bor där ska ha jämlika och rättvisa förutsättningar i livet. Tillsammans med Västra Götalands 49 kommuner ansvarar regionen för uppgifter som är gemensamma för stora geografiska områden som hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och att stärka regional utveckling. Det kan också handla om klimatomställning och klimatanpassning och ett ökat ansvar för Sveriges beredskap, men dessa frågor ligger till stora delar utanför regionpolitikens ansvar.

Marknadskrafternas utarmning av kommersiell och offentlig service behöver kompenseras. Privatisering och fria vårdval har förstärkt lokalisering till större tätorter och missgynnat hälso- och sjukvård på landsbygden. Den utvecklingen måste brytas. Den statliga servicen måste generellt ökas och förbättras på landsbygden samtidigt som regionerna får ökad statlig finansiering för sina ansvarsområden. Många glest befolkade kommuner i Västra Götalandsregionen har en negativ utveckling av sysselsättning och skatteintäkter och kan behöva stöd till regionala investeringar och lokalt utvecklingsarbete.

Landsbygden har avgörande betydelse när klimatkris, internationella konflikter och försämrat säkerhetsläge gör att Sveriges självförsörjningsgrad måste förbättras. När effekterna av klimatkrisen blir alltmer kännbara kommer möjligheten att ha tillgång till landsbygdens unika natur att bli alltmer värdefull för invånare och turister. Vi i Västra Götaland har skärgård, skogar, vandringsleder och kanotleder att vårda och utveckla på ett hållbart sätt.

Vänsterpartiet har förslag för hur människor på landsbygden ska få mer jämlika och rättvisa förutsättningar, för så väl ung som gammal. Vi har förslag för hållbar klimatomställning, bevarande av biologisk mångfald och cirkulär ekonomi. En politik som värnar landsbygden för kommande generationer, ökar beredskapen och skapar jobb och framtidstro.

Vi vill att staten ska ta ett större ekonomiskt och politiskt ansvar för landsbygdsfrågorna. Staten behöver bygga ut infrastrukturen och människor måste garanteras tillgång till grundläggande samhällsservice oavsett var man bor. Regionen måste få ökad statlig finansiering för att ge tillgång till vård, läkemedel, trygg förlossningsvård och fungerande bredband likväl som kollektivtrafik och kultur.

Att människor har jobb i rimlig närhet är helt avgörande för landsbygdens framtid. Det kräver statliga åtgärder som gör det möjligt att företag kan starta, växa och leva vidare. Jord- och skogsbruk och fiske måste få förutsättningar att bedrivas på ett ekologiskt hållbart sätt och bidra till att öka Sveriges beredskap. För klimatomställningen krävs stora satsningar på förnybar energi och Vänsterpartiet vill att en del av intäkterna går tillbaka lokalt för stora vindkraftsparker, men också att villkor för företag och hushåll att producera egen el förbättras. Samverkan mellan kommun, region, stat, näringsliv och civilsamhälle är mycket viktigt för en levande landsbygd.

Samhällets service

Vänsterpartiet driver frågor om förbättrad samhällsservice för landsbygden i riksdagen, i regionen och i kommunerna. Medborgarna har rätt att få del av offentlig service på ett jämlikt och rättvist sätt oavsett om de bor i en tätort, på landsbygd eller i glesbygd. Västra Götalandsregionen har fyra omfattande och grundläggande samhällsuppdrag, hälso- och sjukvård, regional utveckling, kultur och kollektivtrafik.

Kommunerna ansvarar för den största delen av samhällets service genom de obligatoriska verksamheterna förskola, skola, bibliotek, socialtjänst och äldreomsorg. Att kommunal verksamhet fungerar väl på landsbygd och i glesbygd har mycket stor betydelse för människors vardag.

Den statliga servicen har monterats ned de senaste åren och finns numera endast i de större tätorterna i vår region. Det gäller till exempel Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Skatteverket. Vänsterpartiet vill att staten tar större ansvar för de statliga verksamheternas tillgänglighet. Polismyndigheten måste finnas representerad på landsbygd och i glesbygd för att öka medborgarnas trygghet och vi vill därför arbeta för mobila poliskontor och polispatruller utanför tätorterna.

Länsstyrelserna har stort ansvar när det gäller miljöfrågor, strandskydd och regional utveckling och samarbetar med regionen, men styrs av regeringen. Andra statliga samhällsaktörer är Havs- och vattenmyndigheten och Trafikverkets regionala kontor.

Hälso- och sjukvård

Vänsterpartiets grundsyn är att hälso- och sjukvård ska ges utifrån behov. En demokratiskt styrd, offentligt driven och skattefinansierad vård är det enda sättet att säkra jämlik och tillgänglig vård för alla invånare i Västra Götaland. En decentraliserad sjukvård är en förutsättning för att kunna tillgodose vårdbehovet. När vinstintressen får styra blir det mindre vård för boende på landsbygden och till dem som mest behöver den. Vi motsätter oss utbyggnad av vårdvalssystem och vi vill hålla marknad och vinstintressen utanför vården och omsorgen.

Sjukhus, regional primärvård och kommunal hälso- och sjukvård måste i större utsträckning samarbeta runt patienten. Ett bra samarbete mellan den regionala och kommunala primärvården är särskilt viktigt för de äldre i befolkningen. Alla invånare i Västra Götaland ska vara förvissade om att det finns tillgång till bra sjukvård när man behöver den. Hälso- och sjukvården behöver också ha beredskap för krissituationer i samhället som till exempel krig, stora olyckor och extrema väderhändelser.

Folkhälsoarbetet har ett uppdrag att utjämna hälsoklyftorna och tillgodose en geografiskt jämlik vård för hela befolkningen. Primärvården ska i samarbete med kommunerna göra förebyggande insatser för att förbättra folkhälsan. Tandhälsan är i dag ojämnt fördelad inom Västra Götalandsregionen. Vi vill att tandvården ska jämnställas med annan sjukvård. Uppsökande tandvård i samarbete mellan Folktandvården och kommunerna är en viktig åtgärd.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- marknadsekonomi och vinstintressen ska hållas utanför vården
- resurser ska läggas på hälsofrämjande arbete

Den nära vården

Minst en vårdcentral ska finnas i varje kommun. På varje vårdcentral ska det finnas en BVC och en äldreomsorg. För patienter med kroniska sjukdomar behövs det specialistsjuksköterskor för diabetes, astma, KOL och allergi. Mobila närsvårdsvårdsteam gör det möjligt för patienter med komplexa vård- och omsorgsbehov att kunna vårdas i hemmet. Det är särskilt viktigt för boende på landsbygden. Mobil närsvård är ett samarbete mellan en läkare från en vårdcentral och personal från den kommunala primärvården.

Vården som riktar sig till människor med psykisk ohälsa är inte tillräckligt utbyggd. Vi anser att första linjens psykiatri måste utvecklas och förstärkas. Unga är den grupp där den psykiska ohälsan ökar mest och på ett antal vårdcentraler finns mottagningen Ungas psykiska hälsa. Ungdomsmottagningar ska finnas i hela regionen och där kan ungdomar förutom stöd i samlevnadsfrågor också få annan rådgivning.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- minst en vårdcentral ska finnas i varje kommun
- den nära sjukvården ska byggas ut med fler mobila team

Sjukhus och akutsjukvård

Sjukhus med akutmottagningar finns förutom i Göteborg i Kungälv, Alingsås, Borås, Trollhättan och Skövde. Närsjukhus med olika mottagningar för specialistvård finns i flera av regionens större tätorter och ska vara en arena för samarbete mellan specialistsjukvård, primärvård, kommun och övriga vårdgivare. Ett närsjukhus ska bidra till att öka tillgängligheten till vården och minska behovet av resor. Ett viktigt uppdrag för närsjukhusen ska vara konsultverksamhet från specialistvården till de kringliggande vårdcentralerna i närområdet.

Vid akut sjukdom kan man via telefonrådgivning på 1177 bli hänvisad till närmaste jourcentral. Inom akutsjukvården finns också bedömningsbilar och ambulanser lokaliserade på olika platser i regionen för att förkorta inställningstiden till vården. Trots detta behövs ytterligare resurser till ambulanssjukvården för att öka tillgängligheten på landsbygden.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- akutsjukvården utökas med fler bedömningsbilar och ambulanser

Tillgänglighet och digital vård

För att öka möjligheten för den som bor avskilt att lätt kunna ta sig till sin vårdgivare behöver kollektivtrafiken vara mer tillgänglig. En utbyggnad av anropsstyrd kollektivtrafiktrafik underlättar för de boende på landsbygden att kunna ta sig till vården och annan samhällsservice. God tillgänglighet gagnar särskilt äldre och personer med olika funktionsnedsättningar.

Genom digitala verktyg kan patienten få ett större inflytande över sin vård och minska antalet resor till och från vårdinrättningar. Det finns möjlighet via 1177.se att läsa sin journal, skriva meddelanden till vårdgivare, få rådgivning och förnya recept. Många med kroniska sjukdomar och hälsotillstånd kan även med digitala hjälpmedel

själva mäta och kontrollera sina värden och dela dem med vården. Det finns idag också en möjlighet för patienter att få träffa sin vårdpersonal genom digitala möten istället för att behöva göra en lång resa. Behandling eller undersökning på distans, med eller utan assistans av lokal vårdpersonal, ger nya möjligheter och ökad tillgång till vård.

Trots att dessa digitala verktyg i stor utsträckning redan finns så används de främst i storstadsområden och oftast av personer som har mindre allvarliga behov. Digitalt utanförskap ska inte ligga bakom att man inte får den bästa möjliga vården. Det ska alltid finnas möjlighet till kontakt via telefon och ett fysiskt vårdalternativ. Men utanförskapet beror även på marknadskrafterna genom att de så kallade nätläkarnas verksamhet medför att vårdens resurser flyttas från de med störst behov till de med minst behov. Den offentliga vården måste skapa förutsättningar för att kunna erbjuda jämlika villkor för digital vård, särskilt på landsbygd och i glesbygd.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska underlätta och stödja kunskap för att utnyttja digital vård på landsbygden
- vårdpersonal lokalt ska assistera vid digitala vårdbesök

Kompetensförsörjning av vårdpersonal

Det finns idag stora svårigheter att rekrytera och behålla vårdpersonal utanför storstads-områdena. Regionen behöver därför arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare även på landsbygden med satsning på bra löner, goda arbetsförhållanden och förkortad arbetstid.

Det är också viktigt med möjligheter till kompetensutveckling och forskning. Specialistutbildade sjuksköterskor och undersköterskor spelar en viktig roll i den nära vården. Campus Dalsland är ett gott exempel på hur man kan möta efterfrågan på sjuksköterskor på landsbygden genom att erbjuda delvis digital utbildning till boende i närheten som gärna vill utbilda sig men inte har möjlighet eller önskan att flytta.

Vårdval och marknadisering gör att vårdgivare kan välja var de vill etablera sig, oftast där det finns många patienter och god lönsamhet. För landsbygden innebär det att vårdcentraler får svårt att rekrytera och behålla personal. Konkurrensen om personal har ökat och många regioner tvingas anlita bemanningsföretag för att fylla luckor. Det blir dyrt och kontinuiteten i vården försämras. Samtidigt splittras vårdsystemet vilket gör det svårare att samordna utbildning och kompetensutveckling. På landsbygden där vårdpersonalen ofta behöver bred kompetens och lång erfarenhet blir detta särskilt kännbart.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- insatser för att rekrytera och behålla vårdpersonal på landsbygden ska göras genom förkortad arbetstid, förbättrad arbetsmiljö, kompetensutveckling och höjda löner

Kollektivtrafik

Fungerande kollektivtrafik är en viktig klassfråga och en fråga om jämställdhet. Kollektivtrafiken måste vara tillgänglig för alla, för arbete, fritid, behov av

service och vård. För många som bor på landsbygden är kollektivtrafiken helt avgörande för att kunna bo kvar eller bosätta sig där man önskar.

Trafiken måste bli effektivare och nya lösningar behöver testas för att minska negativ inverkan på miljö och ekonomi. Genom låga avgifter i kollektivtrafiken kommer fler invånare att välja att resa kollektivt i stället för att ta bilen. Kollektivtrafiken ska planeras utifrån invånarnas behov och Vänsterpartiet vill på sikt att den ska vara avgiftsfri. Färdmedlen ska ha hög standard och fordonstyper och storleken på fordon behöver anpassas till antal resande på sträckan och arbetspendling kräver tillgång till eluttag och wifi.

Vänsterpartiet Västra Götaland vill att:

- priser i kollektivtrafiken ska vara låga för att kunna konkurrera med bilen

Tillgänglighet och digitalisering

För att det gemensamma resandet i regionen ska öka måste vi öka tillgängligheten. Genom att utveckla kollektivtrafiken med fler turer, bättre anslutning till övrig kollektivtrafik och bättre anpassning till skol- och jobbtider kan tillgängligheten öka. Vi vill se en satsning på utökad tillgänglighet utanför rusningstid för kollektivtrafik i någon form. För unga utanför tätorterna är kollektivtrafiken ofta den enda möjligheten att på egen hand ta sig mellan skola, olika idrotts- och kulturaktiviteter och vänner. Därför ska kollektivtrafiken vara tillgänglig för dem även på fritiden.

Kollektivtrafiken ska finnas nära människor och vara ett godtagbart alternativ för såväl dagliga som mindre regelbundna resor. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig oavsett eventuell funktionsvariation eller individens förmåga. Avgifter för sjukresor ska vara låga och får inte leda till att människor avstår resor på grund kostnaden.

I takt med att trafikinformationen har blivit digitalt tillgänglig har alltmer av det kollektiva resandet börjat planeras via våra mobiltelefoner. Det ger möjligheter för den enskilda resenären att få aktuell information om sin resa och det ger nya möjligheter för kollektivtrafikens operatörer att bilda sig en uppfattning om resmönster och behov. Det ger också resenärerna möjlighet att ställa krav på att deras behov uppfylls.

Det finns kollektiva resealternativ som är särskilt anpassade för lands- och glesbygd. Anropsstyrd närtrafik, som vanligen går från landsbygden till närmast tätort eller till en hållplats som i sin tur har trafik till tätorten. Det ger en effektiv användning av fordon och en möjlighet för de boende på landsbygd att nå tätortens service.

Vi ser stora möjligheter att med Buss on Demand utveckla den anropsstyrda trafiken. Med stöd av digitalisering och betydligt fler målpunkter för resor och mer flexibla restider kan Buss on Demand ge mycket större utbud av kollektiva resmöjligheter på landsbygden. Resor som fortsatt är kollektiva och fler kan resa samtidigt, men som ändå ger resenärerna ett bredare och mer individanpassat utbud av resor.

Vänsterpartiet Västra Götaland vill att:

- kollektivtrafikens tillgänglighet ska öka
- den anropsstyrda kollektivtrafiken ska byggas ut

- kollektivtrafiken ska underlätta för ungdomar på landsbygden att resa även på fritiden

Pendling

Stora delar av regionen behöver en kollektivtrafik som underlättar pendling. Priser i kollektivtrafiken ska vara attraktiva för att kunna konkurrera mot bilen som transportmedel. För den som pendlar till arbete eller studier behövs en snabb uppkoppling för att kunna arbeta eller studera under resan. Vi vill se satsningar på utbyggnad av regionaltåg mellan tätorter i regionen. Detta skulle göra det enklare att resa mellan orterna och underlätta för jobbpendling till andra orter än Göteborg.

Flera pendelparkeringar gör kollektivt resande mer attraktivt och underlättar även för samåkning. Möjligheten att ta med cykeln i kollektivtrafiken gynnar både arbetspendling och annat resande. För att ytterligare underlätta det kollektiva resandet är bättre möjligheter till cykelparkering och laddstationer för elcyklar vid hållplatser ett bra steg på vägen.

Vänsterpartiet Västra Götaland vill att:

- kollektivtrafiken ska underlätta pendling
- det ska finnas möjlighet att ta med cykel i kollektivtrafiken

Infrastruktur

Vi befinner oss i en klimatkris och i en region byggd på pendlande spelar kollektivtrafiken en nyckelroll. I planering och investering behöver hållbara transportsätt prioriteras och infrastrukturesatsningar ska inriktas mot fossilfri trafik. Därför värnar Vänsterpartiet de regionala järnvägssträckorna och anser att de behöver rustas upp och byggas ut. Att kunna nå utbildningsorter och fritids- och kulturaktiviteter med kollektivtrafik har stor betydelse liksom den omfattande arbetspendlingen inom regionen. Ett led i att kunna möta invånarnas behov och bygga ut och utveckla den befintliga infrastrukturen är att Västtrafik tar tillbaka driften av kollektivtrafiken från privata företag till egen regi.

Olika trafikslag har olika för- och nackdelar men för att kunna nyttjas på bästa sätt krävs en bra infrastruktur. Där antalet resande är stort är spårbunden trafik oftast det bästa, medan sträckor med färre resenärer passar bäst för buss eller bil. För dem som bor på öar krävs tillförlitliga båt- eller färjeförbindelser. Att det finns ett godtagbart vägnät på landsbygden är en förutsättning både för den offentliga och den privata trafiken. Underhåll och ombyggnad av vägar ska göras för att skapa säkrare vägar och lägre klimat- och miljöpåverkan. En utbyggnad av gång- och cykelvägar på lands- och glesbygd ska prioriteras. Det är nödvändigt att den fossildrivna delen av trafiken minskar och att det finns laddstolpar och annan infrastruktur för elbilar, för den nya eldrivna färjetrafiken och för flakmopeder på öarna.

Vänsterpartiet Västra Götaland vill att:

- en omfattande utbyggnad av laddstolpar på lands- och glesbygd ska göras
- en utbyggnad av gång- och cykelvägar på landsbygden ska prioriteras

Järnvägar

Vid omställning till ett samhälle utan fossila bränslen behöver järnvägen få en större betydelse än idag, såväl för godstrafik som för persontrafik. På landsbygden där sträckorna är längre och trafiken mestadels sker med bil och lastbil är det viktigt att det offentliga tar ansvar för att ge attraktiva och hållbara alternativ till vägnätet. Idag satsas det oftast på de större städerna samtidigt som landsbygden utarmas.

Vänsterpartiet värnar en sammanhållen tågtrafik i Västra Götaland och verkar för utveckling och modernisering av persontågstrafiken. Vi vill också förbättra underhållet av de regionala järnvägarna, Kinnekullebanan, Viskadalsbanan, Älvsborgsbanan och Bohusbanan. Godstrafiken på våra vägar måste minskas och en utbyggnad av omlastningsterminaler och rangerbangårdar gynnar spårbunden godstrafik och skapar fler arbetstillfällen.

Vänsterpartiet Västra Götaland vill att:

- de regionala järnvägarna ska rustas upp

Vattenvägar

I Västra Götaland finns många vattenvägar som historiskt har använts både för transport av gods och persontrafik. I regionen finns även idag flera hamnar som används för transport av gods. Genom att utveckla trafiken på vattenvägar och genom en förbättrad infrastruktur till och från dessa hamnar kan vi minska den tunga godstrafiken på våra vägar och bidra till en hållbar och livskraftig region. Inom regionen finns också många båt- och färjeförbindelser som behöver utvecklas, bland annat genom att driften elektrifieras.

Den vattenburna kollektivtrafiken har stor potential att bidra till ett effektivt kollektivtrafiksystem. Färjor kan bidra till ökat kollektivt resande och avlasta väg- och spårbunden trafik. Vattenburen trafik behöver planeras efter samma principer som övrig trafik genom att biljettsystem, tidtabeller och bytespunkter integreras med övrig kollektivtrafik.

Vänsterpartiet Västra Götaland vill att:

- en ökad satsning på den vattenburna kollektivtrafiken sker genom utveckling mot eldrift av båtar och färjor
- godstransporterna ska ställas om till järnväg, längs inre vattenvägar och utmed kusterna

Digital infrastruktur och beredskap

Tillgång till snabb och tillförlitlig digital kommunikation är avgörande för att människor ska kunna leva och verka i hela Västra Götaland. Marknadens jakt på kortsiktig vinst har skapat ett digitalt utanförskap på landsbygden. Regionen har ett övergripande ansvar för den regionala utvecklingen och bredbandsstrategin. Regionala och statliga medel ska styras till marknadens "vita fläckar".

När regionen investerar i egna byggprojekt ska samförläggning av fiber alltid vara ett krav. Därigenom stärker regionens investeringar landsbygdens digitala infrastruktur. Digitaliseringen erbjuder möjligheter till utökad service, exempelvis genom digitala

vårdnoder i befintliga samlingslokaler. Denna utveckling är positiv men får aldrig användas för att avveckla fysisk närvaro och genomföra dolda besparingar.

Nedmonteringen av det fasta kopparnätet har gjort landsbygden sårbar, särskilt vid extrema väderhändelser orsakade av klimatförändringarna. Både kollektivtrafiken och den nära vården är idag helt beroende av robust uppkoppling. Regionens egna lokaler på landsbygden behöver utrustas med reservkraft för att vid kriser kunna fungera som digitala nöd- och informationsnoder för allmänheten.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska vara pådrivande i bredbandsstrategin och kräva att staten riktar medel för att bygga bort marknadens vita fläckar
- krav ska ställas på samförläggning av digital infrastruktur vid alla regionala fastighetsinvesteringar på landsbygden
- regionen ska kunna inrätta digitala service- och vårdnoder i lokala samlingslokaler som ett komplement, utan att avveckla fysisk service
- regionens lokaler på landsbygden bör utrustas med reservkraft för att kunna fungera som digitala informationsnoder vid kriser

Klimat och miljö

Den nuvarande användningen av naturresurser är ohållbar. Vi lever i en värld som redan är tydligt påverkad av klimatförändringar, gifter och skövling. Vinstjakt till varje pris går före hänsyn till biologisk mångfald och planetens förmåga att försörja oss alla. Om inget görs kommer det att leda till ännu fler förstörda ekosystem, stigande havsnivåer, extrema väderhändelser och omfattande befolkningsförflyttningar. Det kommer att slå hårt mot hela världen, inklusive Västra Götalandsregionen. De naturbaserade sätten att minska växthusgaser är därför viktiga. Det handlar om att skydda skog, att avverka hållbart så att skogen kan binda kol och att återskapa våtmarker. Det är åtgärder som kan minska utsläppen av växthusgaser, bromsa klimatförändringarna och öka den biologiska mångfalden. Även aktiva åtgärder för att förbättra miljön i hav och sjöar och motverka utfiskning är betydelsefulla.

Vi behöver påskynda omställningen till förnyelsebar energi, fossilfri fjärrvärme och elproduktion till senast 2030. Här behövs insatser och samarbete med landsbygdens företag, industrier och andra aktörer för att få ner utsläppen och bidra till en cirkulär ekonomi. Framtidens Västra Götalandsregion bör vara rättvis och grön. Våra bostäder och verksamhetslokaler bör vara trivsamma och energisnåla. Västra Götalandsregionen äger Västfastigheter, som är en av regionens största fastighetsförvaltare. De bygger, renoverar och förvaltar samtliga byggnader som regionen äger. Förnybara material och återvinning ska användas vid byggnation och inredning. Våra transporter bör ske bekvämt och billigt, utan att förorena. Andelen ekologisk, närproducerad och vegetarisk mat ska öka i regionens verksamheter och matsvinnet ska minska.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- landsbygdens ekologiskt känsliga miljöer och naturområden ska värnas
- regionens verksamheter ska fortsätta öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel

Förnybar elproduktion

Ett robust och motståndskraftigt samhälle kräver att det offentliga har kontroll över samhällsviktig verksamhet. Elproduktionen ska inte lämnas fritt till marknadens aktörer där vinstmaximering är drivkraften. Det behövs ett samhälleligt ansvar som ger näringslivet de förutsättningar som behövs för att kunna satsa på förnybar energi och fortsätta den gröna omställningen.

Den tekniska omställningen av energisystemet, bland annat genom småskalig energiproduktion, förändrar strukturerna för ägande och produktion så att energikonsumenter samtidigt är energiproducenter. Här har verksamheter på landsbygden unika förutsättningar om de får rimliga villkor av nätägarna. Därför behöver nätet som länkar dem till eldistributionen ägas av det offentliga och inte begränsas av privata ägarintressen. Vi behöver en stabil och förutsägbar elmarknad, energiproduktion och eldistribution för att klara klimatomställningen och elektrifieringen av näringslivet och transportsektorn.

Vindkraft är en kostnadseffektiv energikälla som i tillräcklig omfattning kan byggas ut på kort tid. Västra Götalandsregionen ingår i Power Väst som är en samverkan mellan västsvenska aktörer inom vindkraftsområdet. Regionen ska sprida kunskap och erfarenheter om vindkraft och medverka till utveckling av förnybar och långsiktigt hållbar elproduktion.

Solceller har inte samma kapacitet men går snabbare att få på plats, finns lokalt och kan tillsammans med lokal lagring bidra till mindre sårbart elsystem.

Produktion av biogas kan ta tillvara jordbrukets restprodukter, som annars läcker växthusgaser. Biogas kan bidra till klimatomställningen genom att ge bränsle och kan användas i industri och transporter. Lokal produktion kan dessutom skapa fler gröna jobb på landsbygden.

Vi vill se ett till hundra procent förnybart energisystem där vindkraft, vattenkraft, solkraft och energilagring tillsammans med bioenergi förser oss med energi och hjälper oss att fasa ut kärnkraften.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska stödja samverkan och informationsinsatser på landsbygden kring elektrifiering, energiproduktion och lagring
- regionen ska bidra till utveckling av förnybar energi och energilagring både storskaligt och för mindre producenter på landsbygden
- hållbar produktion av biogas ska vara en del av regionens utvecklingsinsatser

Gruvbrytning

Gruvbrytningens konsekvenser för miljö och ekonomi har uppmärksammats alltmer de senaste tio åren. Gruvor har lagts ner och det har inte alltid funnits resurser för att ta hand om avfallet och konsekvenserna av brytningen. Den tidigare urangruvan vid Billingen i Skövde och Falköpings kommuner har orsakat omfattande miljöskador. Det har inneburit att staten och kommunerna fått stå för kostnaderna av miljöförstöringen, ofta under flera decennier. Det är en ordning som inte kan accepteras av Vänsterpartiet.

I många av Skaraborgs kommuner finns det områden med möjlig uranutvinning i ett tiotal platåberg, bland annat Halle- och Hunneberg. Fyndigheterna har låg procent av uran och stora områden skulle komma att få en långvarig destruktiv påverkan vid uranbrytning. De flesta kommunerna motsätter sig prospektering och brytning på grund av risker för miljö, folkhälsa, dricksvatten och natur.

Det finns inga säkra metoder att utvinna uran ur alunskiffer. Förbudet att prospektera eller bryta uranmineral avskaffades 2025. Vänsterpartiet på riksnivå anser att förbudet snarast måste återinföras och att kommunvetot mot uranbrytning måste kvarstå. Vänsterpartiet anser också att regeringens planerade satsning på den föråldrade och extremt dyra kärnkraften är helt förkastlig.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- Vänsterpartiet på riksnivå agerar för att förbudet mot prospektering och brytning av uran ska återinföras och att kommunvetot mot uranbrytning måste kvarstå

Kultur, utbildning och demokrati

Kulturen har stor betydelse för att vi människor ska kunna växa och få nya perspektiv. En fri och livskraftig kultur är central för att upprätthålla yttrandefriheten och demokratin. Tyvärr är det tydligt att både demokratin och yttrandefriheten hotas och samhällets insatser för att stärka kulturen och demokratin är viktiga även på landsbygden.

Regionen främjar utvecklingen av kulturen genom stöd till kommunerna och civilsamhällets olika verksamheter och genom att ansvara för fördelning av statligt ekonomiskt stöd. Exempel på större kulturverksamheter som får stöd på landsbygden är Vitlycke museum i Tanum, Halmens hus i Bengtsfors, verksamheten i Vara konserthus och Regionteater Väst i Borås. Folkhögskolorna utgör ett viktigt kulturnav i sitt område. Regionen kan också ansvara för samordning mellan kommunernas kulturverksamhet och se till att de blir mer tillgängliga.

Kulturen måste nå människor på landsbygden. Många av regionens skattefinansierade kulturinstitutioner finns i de stora tätorterna, som till exempel GöteborgsOperan och konserthus, teatrar och museer. Samarbete genom att några föreställningar produceras för att kunna visas på scener i regionen ska vara en del av verksamheten. Teater och musik för barn ska erbjudas på turné i kommunerna. Samarbetet mellan institutionerna och det fria kulturlivet i hela regionen behöver fortsätta och förstärkas. Det behöver också finnas möjlighet att erbjuda resor till föreställningar eller konserter.

Den digitala utvecklingen kan fungera som ett komplement så att kulturen blir mer tillgänglig för personer som bor på landsbygden och har långt till kulturinstitutioner och mötesplatser. Genom digitala sändningar, utställningar eller onlinekurser kan den som vill få tillgång till kulturupplevelser eller utöva kultur.

Bevarandet av kulturarvet handlar om att upprätthålla landsbygdens och samhällets gemensamma historia och bättre förstå samtiden. Det är också ett sätt att motverka risken för historieförfälskning. Arbetet med att digitalisera samlingar behöver utvecklas både för ökad tillgänglighet och för att stärka beredskapen.

Hembygdsföreningar och andra lokala föreningar kan behöva stöd i digitalisering och regional kommunikation om sin verksamhet.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- stödet till det fria kulturlivet på landsbygden ska stärkas
- stöd till regionens museer och kulturverksamheter ska garanteras
- tillgängligheten till kultur på landsbygden ska öka
- deltagandet ska utvidgas till fler befolkningsgrupper

Utbildning, folkhögskolor och studieförbund

Vänsterpartiet står för rätten till en likvärdig skola och utbildning oavsett var i landet man bor. Utbildningssatsningar har stor betydelse för att bekämpa arbetslösheten och minska regionala klyftor. I många landsbygdskommuner är utbildningsnivån låg. Därför måste staten garantera en decentraliserad vuxenutbildning och ett studiestödssystem som ger möjlighet till vuxenstudier och kompetensutveckling.

Statliga högskolor i regionen behöver stärkas och de digitala distansutbildningarna fortsätta att utvecklas. Möjligheten till delvis digital utbildning är ett bra verktyg för att fler invånare på landsbygden ska kunna delta i eftergymnasial utbildning. Till exempel kan teoretiska avsnitt erbjudas digitalt och praktik eller grupparbeten genomförs på plats. Samverkan mellan arbetsgivare, lokala offentliga verksamheter och högskolor är viktigt för att öka möjligheten till utbildning för den enskilde och samtidigt öka tillgång till kompetent arbetskraft på landsbygden.

Folkhögskolan är en unik utbildningsform som bidrar till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Utbildningen gör det möjligt att påverka sin livssituation, skapar engagemang för att delta i samhällsutvecklingen och breddar intresset för och delaktighet i kulturlivet. Folkhögskolor har traditionellt funnits företrädesvis på landsbygden och spelar en viktig roll även för lokalsamhället.

Regionen ska fördela resurser mellan folkhögskolor i tätorter och på landsbygden med hänsyn till de olika förutsättningar som finns. En folkhögskola på landsbygden behöver elevbostäder vilket påverkar ekonomin. Folkhögskolorna i vår region behöver statligt stöd och när det minskar kan det i väntan på bättre finansiering behöva stöd av regionen.

När den politiska, mediala och ekonomiska makten centraliseras är det viktigt att kulturlivet erbjuder möjligheter till gemenskap, samtal och debatt där människor bor. Traditionellt har landsbygden genom studieförbund kunnat få tillgång till studier och kultur och deras arbete når många. Studieförbunden ska ha möjlighet att ordna kurser och aktiviteter utanför tätorterna och behöver stöd för sin verksamhet på landsbygden.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- det regionala stödet till folkhögskolorna ska fortsätta och fördelas med hänsyn till de specifika förutsättningar som finns på landsbygden
- studieförbunden ska tilldelas speciella medel för verksamhet på landsbygden
- möjligheten till distansutbildning ska fortsätta och utökas

Demokratiska mötesplatser stärker landsbygden

För en levande landsbygd och glesbygd med ett starkt föreningsliv krävs tillgång till mötesplatser. En nedlagd landsbygdsskola kan ombildas till en bygdegård och i olika föreningslokaler kan fritidsaktiviteter för ungdomar erbjudas. I Folkets Hus kan man gå på bio, arrangera musikprogram och teaterföreläsningar. Samlingslokaler utgör en viktig demokratisk infrastruktur där möten för demokrati, kultur och integration kan äga rum. Även ur ett beredskapsperspektiv är samlingslokaler viktiga, till exempel vid skogsbränder eller andra kriser i samhället.

Idrottsrörelsen har ofta varit stark på landsbygden och engagerat många. Det är viktigt att den får fortsatt stöd så att den även utvecklas mot grupper som idag inte inkluderas. Det kan handla om personer med funktionsvariationer men också om äldre eller barn. Hälsofrämjande aktiviteter på landsbygden kan samordnas med regionens folkhälsoarbete.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska ge ekonomiskt stöd till satsningar på verksamheter för demokrati, idrott och hälsa

Ett hållbart näringsliv

Västra Götalandsregionen har ett avgörande ansvar för att skapa ett inkluderande, klimatsmart och långsiktigt hållbart näringsliv. Små och medelstora företag är särskilt viktiga, inte minst för landsbygdens sysselsättning, innovation och sociala hållbarhet. Ett ekonomiskt liv där människor får möjlighet att förverkliga lokala idéer bygger levande samhällen och skapar nya jobb.

Vänsterpartiet vill att näringslivets tillväxt bygger på hållbar utveckling, inte sämre villkor. Arbetstillfällen ska skapas genom investeringar i förnyelse, trygghet och miljöhänsyn, inte genom låga löner eller osäkra anställningar. Regionen behöver ett näringsliv som gynnar en hållbar utveckling vad gäller såväl social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Exempel från Västra Götaland visar hur näringslivet kan bli motor i den gröna omställningen. I Lidköping byggs en ärtproteinfabrik – en investering på över en miljard kronor som bidrar till stärkt livsmedelsproduktion, klimatsmarta metoder och nya arbetstillfällen. I Tibro förvandlas gamla industrilokaler till vertikala salladsodlingar i cirkulära system och Wargön Innovation arbetar med att utveckla metoder för textil återvinning. Vi vill underlätta för näringslivshubbar att etableras på landsbygden. Där kan småföretag, kooperativ och sociala företag samlas i gemensamma lokaler, utbyta erfarenheter, samarbeta och utvecklas.

När samhället digitaliseras har landsbygden med långa avstånd mycket att vinna. Tillgången till mobil uppkoppling eller bredband mäts utifrån tillgång i bostaden vilket kan vara ett problem för olika verksamheter och mindre företag på landsbygden. Det offentliga behöver ta ansvar för utbyggnad av digital infrastruktur och inte lämna över detta till marknaden.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- innovation och grön omställning ska prioriteras i regionens näringspolitik

- regionens investeringar ska bidra till social trygghet och ekologisk hållbarhet
- näringslivshubbar ska etableras på landsbygden
- det offentliga ska ta ett större ansvar för bredband och digital infrastruktur

Cirkulär ekonomi

Den cirkulära ekonomin är en bärande strategi i omställningen. Genom återvinning, återanvändning, delning och reparation skapar vi slutna kretslopp, precis som i naturen. I biologiska flöden återförs organiskt material via kompostering eller biogasproduktion. I tekniska system underhålls produkter så att de håller längre, rustas upp för återanvändning och återvinns med bibehållen materialkvalitet.

Sotenäs Symbioscentrum är ett viktigt exempel på industriell och social symbios. Här samarbetar företag för att nyttja varandras restflöden, och människor med olika kompetens bygger gemensamt framtidens hållbara verksamheter. Kommunal vuxenutbildning är integrerad i arbetet – vilket stärker kompetensförsörjningen och möjliggör livslångt lärande i praktiken.

Ett hållbart näringsliv i Västra Götaland kräver att olika sektorer samverkar för att uppnå gemensamma klimat- och välfärds mål. Här spelar både det breda näringslivet, turistnäringen liksom de gröna och blå näringarna avgörande roller. Kompetensförsörjningen behöver stöttas och regionens investeringar i forskning och utveckling ska även ha en inriktning som stimulerar företagande på landsbygden.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- cirkulär ekonomi ska prägla hela regionens omställningsarbete
- fler återbruks-, symbios- och återvinningscentrum ska etableras

Gröna och blå näringar

De gröna och blå näringarna har stor betydelse för både miljö, sysselsättning och försörjning i Västra Götaland. Gröna näringar syftar på markbaserade resurser och verksamheter, såsom jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring och andra aktiviteter kopplade till landsbygdens miljö. Dessa näringar är viktiga för livsmedelsproduktion, ekosystemtjänster och landskapets bevarande. Blå näringar syftar på havets och vattnets resurser och verksamheter. Detta inkluderar bland annat fiske, vattenbruk, marin turism och utvinning av energi från hav och vatten. Blå bioekonomi är en del av detta och handlar om hållbar användning av förnybara marina resurser. Många av de framtida jobben finns inom de gröna näringarna. Utveckling av de gröna näringarna ger förutsättningar för inflyttning till landsbygden. För Vänsterpartiet är miljö- och klimatpolitiken liksom turismen tydligt sammanlänkat med möjligheten till utveckling av svensk landsbygd.

Jordbruket har stor betydelse för en levande landsbygd i Västra Götaland och är avgörande ur ett beredskapsperspektiv. Utveckling av småskaliga och/eller kooperativa jord- och vattenbruk skapar ett mångsidigt näringsliv. Regionen kan främja en motståndskraftig och hållbar livsmedelsproduktion genom att förbättra förutsättningarna för lokal produktion, garantera tillgång till relevant kompetens och stödja framför allt de regiondrivna naturbruksskolornas utveckling. Jord- och vattenbruk är framtidsnäringar, inte minst i kombination med att råvarorna tillvaratas och förädlas lokalt.

Skogsbruket står inför stora utmaningar, där kalhyggen har bidragit till minskad biologisk mångfald och negativa effekter på kulturmiljöer och ekosystem. Kalhyggen bidrar även till en ökad risk för jordskred i närheten. Sveriges miljömål Levande skogar 2030 kan inte uppnås med nuvarande skogsbruk och befintliga styrmedel. Vänsterpartiet arbetar för en omställning mot ekologiskt hållbara metoder, hyggesfritt skogsbruk, utökat skydd och nya affärsmodeller.

Fisket är en naturlig del av det blå näringslivet och har stor betydelse både som livsmedelsresurs och som del av upplevelseekonomin. I Västra Götaland fiskas i hav, sjöar och vattendrag. Fisket gynnar såväl lokal konsumtion som turism och lokal besöksverksamhet. Förutsättningarna för ett hållbart fiske måste stärkas och gynna småskaligt fiske genom utveckling av metoder som skonar ekosystemen och bevarande av fiskemiljöer. Storskalig trålning förstör havsbottnar och alla organismer som lever där. En begränsning av trålningen bidrar till biologisk mångfald, ökar möjligheterna till lokal försörjning och minskar importberoendet. Vänsterpartiet på nationell nivå arbetar för att den storskaliga trålningen ska upphöra nära kusterna och att gränserna för trålfisket ska flyttas längre ut.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att

- regionen ska göra insatser för kompetensförsörjning inom hållbart jordbruk, vattenbruk och fiske genom stärkt stöd till naturbruksskolor
- blå och gröna näringar ska inkluderas i regionala strategier för cirkulär ekonomi, klimat och självförsörjningsgrad
- regionens investeringar inom forskning och utveckling ska även stimulera företagande på lands- och glesbygd
- regionen ska stödja klimat- och miljövänliga utvecklingsprojekt inom jord- och vattenbruk, hyggesfritt skogsbruk och bevarande av fiskemiljöer

En hållbar besöksnäring

Vänsterpartiet vill satsa på besöksnäringen, särskilt landsbygdsturismen, som är en viktig näring ur ett regionalpolitiskt perspektiv. Turismen har stor potential att skapa långsiktiga jobb och stärka livskraften i Västra Götalands landsbygdsområden. Mindre företag inom restaurang, boende, guidning och evenemang bidrar till en mer motståndskraftig ekonomi, samtidigt som de skapar samhällsservice som kommer lokalbefolkningen till del.

Regionen har ett rikt natur- och kulturarv som lockar både besökare från andra delar av landet och egna invånare. För att utveckla besöksnäringen behövs insatser som förlänger säsongen och möjliggör aktiviteter året runt för olika målgrupper – familjer, äldre, ungdomar och internationella turister. Ekoturism och hållbara transportlösningar kan bidra till ett klimatsmart friluftsliv och förbättrad folkhälsa.

Tillgängligheten till besöksmål är avgörande. Kommuner, föreningsliv och region behöver samverka för bättre transportlösningar, förbättrad information och stärkt infrastruktur för vandring, cykling och naturturism. Lokal delaktighet i utvecklingsarbetet genom lokala föreningar och byalag stärker både turismens kvalitet och den lokala förankringen. Samtidigt är det centralt att värna strandskyddet som en grund för allemansrätten och för att bevara biologisk mångfald. I takt med att naturturismen växer måste tillgången till strandnära miljöer säkerställas för allmänheten, inte begränsas av exploatering. Strandskyddet spelar en

avgörande roll för att skydda känsliga ekosystem och för att garantera framtida generationers möjlighet att uppleva naturen. Regionen ska därför bidra till att strandskyddet upprätthålls och utvecklas i balans med besöksnäringens behov.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen samordnar turismutvecklingen med kommunerna och föreningslivet
- tillgängligheten till besöksmål förbättras genom infrastruktur, information och kollektivtrafik
- ekoturism och klimatsmarta alternativ främjas som en del av besöksnäringen
- turismen möjliggörs året runt och riktas till varierade målgrupper
- turismens intressen beaktas vid planering av skogsbruk, markanvändning och transportinfrastruktur

Samhällets beredskap

Idag är klimatiförändringarna ett av de allvarigaste hoten mot den globala säkerheten. Torka, översvämningar och bränder utgör både akuta hot och är orsaker till krig och konflikter. Allt tyder på att kriser och extrema väderhändelser kommer att öka även i Västra Götaland. Översvämningar och skogsbränder är exempel på återkommande problem som redan är här.

Vårt samhälle måste fungera betydligt bättre än vad det gör i dag om vi ska kunna stå emot stora kriser och i värsta fall krig. Sjukvården behöver förberedas och förstärkas för att kunna ta hand om dem som drabbas. Fungerande järnväg och klimatanpassad infrastruktur är centralt för vår beredskap. När samhället elektrifieras måste energiberedskapen fungera. Andelen förnybar energi måste öka och elnäten ska ägas offentligt. Årtionden av privatiseringar och utförsäljningar av samhällsviktig verksamhet utsätter både landet och medborgarna för stora risker. Staten, inte minst genom sin militära verksamhet, ska ta fullt ansvar för möjliga framtida miljökonsekvenser av tidigare exploateringar.

Försvarmakten planerar idag inte för civila kriser vilket är ett slöseri med samhällets resurser. Försvarsmaktens personal och materiel ska kunna användas vid olyckor eller andra krissituationer även i fredstid. Vänsterpartiet vill utveckla den nya värnplikten med en möjlighet till civil tjänstgöring för brandbekämpning och katastrofberedskap. Skyddsrum ska finnas även på landsbygden, i synnerhet nära militära övningsområden och anläggningar.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska förbereda sina verksamheter för framtida kriser som miljö- och klimatkatastrofer, krig och konflikter

Livsmedelsförsörjning

Vänsterpartiet vill att mer av vad vi äter produceras i Sverige. Det är inte bara ett sätt att minska transporter och utsläpp utan även ett sätt att öka graden av självförsörjning. Vi blir därmed bättre rustade för att klara allvarligare kriser. Västra Götalands produktion av livsmedel spelar en nyckelroll i den nationella livsmedelsförsörjningen. Livsmedelsproduktionen måste vara långsiktigt hållbar genom en väsentlig reduktion av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel. Industri och bostäder ska inte byggas på jordbruksmark.

Ett hållbart fiske i våra hav, sjöar och vattendrag är nödvändigt för att kunna nyttja denna viktiga livsmedelsresurs i framtiden. Länsstyrelsen Västra Götaland beskriver att tillståndet i Västerhavet är allvarligt och bedömningen är att fiskbeståndet tyvärr ligger på ohållbart låga nivåer. Fiskbeståndet i havet är allvarligt hotat av storskaligt trålfiske. Vänsterpartiet vill att trålgränsen ska flyttas ut, bland annat eftersom bifångster vid trålning allvarligt skadar fiskbeståndet.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska bidra till att självförsörjningsgraden av livsmedel i regionen ökar

Vatten

Vatten är avgörande för allt liv och ytterst nödvändigt för vår beredskap. Utan rent vatten överlever ingen. Dricksvattnet och övrigt vatten måste skyddas från föroreningar. Vättern, vattensystemet Vänern och Göta älv är viktiga för vattenförsörjningen i flera regioner. Det krävs samarbete över regiongränserna för att skydd och förvaltning ska vara enhetliga. I ett förändrat klimat förväntas det bli vanligare med låga vattennivåer och vattenståndet förväntas variera kraftigt.

Vänerns vattenvårdsförbund bedömer att högre vattentemperatur gynnar algbloomning, etablering av invasiva arter och tillväxt av bakterier och parasiter som kan påverka råvattenkvaliteten negativt. I Göta älv kan stigande havsnivå ge ökande problem med saltvattenuppträngning vilket påverkar råvattentäkten. På grund av älvens begränsade djup är också risken stor för att höga vattentemperaturer har negativ påverkan.

Vättern är dricksvattentäkt för 300 000 människor och måste skyddas från utsläpp, exploatering och militär verksamhet. Övningarna i och vid Vättern skadar vattnet och miljön påtagligt. Ammunitionsrester med farliga ämnen lämnas kvar i sjön och sprider bly, koppar, legeringsmetaller, plast och andra miljögifter till fiskar, djur och dricksvatten. Karlsborgs flygplats är en av de största källorna till PFAS-förorening i Vättern. Vänsterpartiet vill att regionen ska ta ytterligare initiativ för att skydda Vättern från hoten från militären, industrin, gruvbrytningen och föroreningar från jordbruk, skogsbruk, avloppsreningsverk och potentiellt läckande miljögifter.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen tar initiativ till att Vättern som vattentäkt skyddas

Översvämningar och ras

I Västra Götaland är risken för jordskred och ras störst i Sverige då vår typ av lerjordar gör marken instabil. Ras och skred påverkar enskilda människor och viktiga samhällsfunktioner som vägar, järnvägar, farleder och elförsörjning. Riskerna för jordskred och rasolyckor ökar dessutom i ett förändrat klimat. Regionen måste planera för eventuella störningar av kollektivtrafiken vid översvämningar och ras.

Det finns ett tryck på att bygga bostäder i strandnära områden där risken för höga vattennivåer ökar i framtiden. Därför är det viktigt med planering för att undvika de risker som finns. Det är också en stor risk att vattenresursen påverkas om ett skred uppstår inom något av de förorenade områdena utmed älven.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- regionen ska granska sina byggplaner så att risken för ras och skred inte ökar
- regionen ska utveckla planeringen för hur ras och skred påverkar sjukvård och kollektivtrafik

Definitioner

Definition av Landsbygd

- Ett område där det bor minst fem invånare per km² och majoriteten av befolkningen har minst 40 minuters resväg på närmast farbara väg i 75 km/h till tätort med minst 50 000 invånare.
- Områden vilka till minst 70 % befinner sig utanför tätorter om mer än 3 000 invånare.
- Öar utan fast landförbindelse vilka ligger max 2.5 sjömil från närmsta land-samhälle med fast anläggningsplats.

Definition av Glesbygd

- Ett område där det bor färre än fem invånare per km².
- Ett område där det bor minst fem invånare per km² och majoriteten av befolkningen har minst 90 minuters resväg på närmast farbara väg i 75 km/h till tätort med minst 50 000 invånare.
- Områden vilka till minst 85 % befinner sig utanför tätorter om mer än 3000 invånare.
- Öar utan fast landförbindelse vilka ligger minst 2.5 sjömil från närmsta land-samhälle med fast anläggningsplats.
- Öar utan fast landförbindelse vilka ligger max 2.5 sjömil från närmsta fastlands-samhälle med anläggningsplats om det fastlandssamhället faller under definitionen av glesbygd.

Om Vänsterpartiet Västra Götalands Landsbygdspolitiska program

Det regionpolitiska landsbygdsprogrammet bygger vidare på Vänsterpartiets nationella politik för en levande landsbygd och kompletterar lokala kommunpolitiska program. Syftet med programmet är att vara ett politiskt styrdokument för Vänsterpartiets arbete i regionen.

Programmet präglas av en sammanhållen och offensiv landsbygdspolitik som motverkar ojämlikhet och skapar likvärdiga livsvillkor i hela Västra Götaland. Det beskriver även landsbygdens särskilda utmaningar som påverkas av statliga, kommunala och regionala beslut.

En arbetsgrupp bestående av representanter från Vänsterpartiets distrikt i regionen har tagit fram programmet som fastställdes av Vänsterpartiets representantskap den 2026-04-25.

Referenser och lästips

Hälso- och sjukvårdspolitiskt program, Vänsterpartiet

<https://www.vansterpartiet.se/resursbank/halso-och-sjukvardspolitiskt-program/>

Hälso- och sjukvårdspolitiskt program, Vänsterpartiet Västra Götaland

<https://vastragotaland.vansterpartiet.se/politiska-program/>

Skogsstyrelsen. *Levande skogar*

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-20222021202020192018/rapport-2022-12-levande-skogar---fordjupad-utvardering-2023.pdf>

Vänsterpartiet. *Biologisk mångfald*

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/biologisk-mangfald_hd022784/

Vänsterpartiet. *Hållbart och rättvist fiske*

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/hallbart-och-rattvist-fiske_hc021928/html/#_Toc200550915

Vänsterpartiet. *Industri och landsbygdspolitik* https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/industri-och-landsbygdspolitik_hc02554/html/

Vänsterpartiet, Landsbyggspolitisk plattform

<https://www.vansterpartiet.se/resursbank/landsbygdsolitisk-plattform/>

Vänsterpartiet, Hälso- och sjukvårdspolitiskt program

<https://www.vansterpartiet.se/resursbank/halso-och-sjukvardspolitiskt-program/>

Vänsterpartiet. *Ökad nationell självförsörjning med hållbart jordbruk*

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/okad-nationell-sjalfvorsorjning-med-hallbart_hc021927/

